

ASSITEJ MANIFESTI

Lapsilla ja nuorilla on oikeus osallistua taiteen kokemiseen ja tekemiseen myös kriisiaikoina, ja etenkin juuri silloin.

ASSITEJ Manifesti

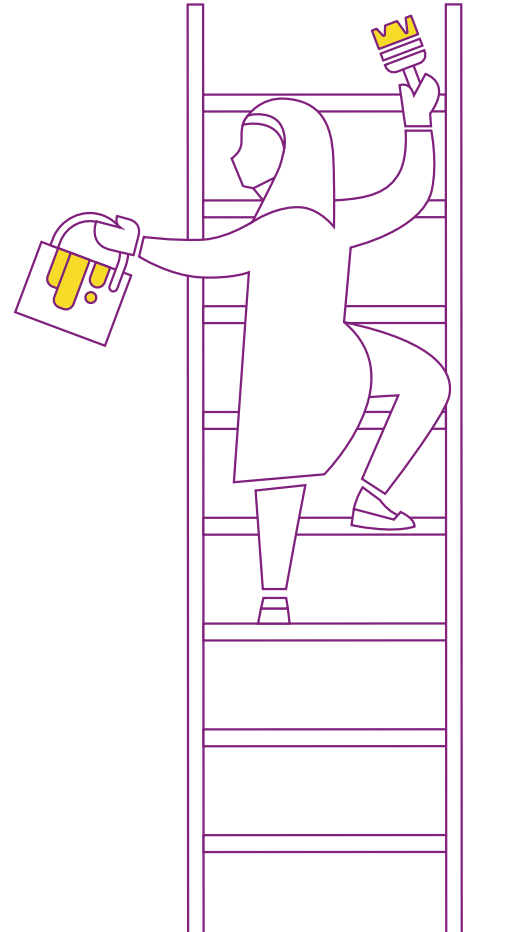
ASSITEJ, kansainvälinen lasten- ja nuortenteatterijärjestö uskoo, että voimme tehdä paljon enemmän, jotta kaikkia valtioita velvoittavat YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen artikkelit 13 ja 31 toteutuisivat täysimääräisinä.

Näin on erityisesti tämänhetkisessä pandemiatilanteessa ja kun huomioimme lasten tarpeen oikeudenmukaiseen kohteluun ja elämään yhtäläisin mahdollisuuksin terveessä ja kestävästi kehittyvässä maailmassa. Taide ja kulttuuri mahdollistavat sen maailman kuvittelun, jonka haluamme lastemme kanssa rakentaa, ja siksi ne ovat ratkaisevassa asemassa, kun toimimme parempien olosuhteiden takaamiseksi yhteiskunnassamme.

Taideala on erityisen haavoittuvassa asemassa tällä hetkellä, sillä COVID-19 ja sitä seuranneet talousvaikutukset ovat jättäneet siihen syvät jäljet. Taiteet (ja sen parissa työskentelevät taiteen ammattilaiset) ovat olennainen osa ihmiskunnan ilmaisua, kriittistä ajattelua, terveyttä ja hyvinvointia. Lapsilla ja nuorilla on oikeus osallistua taiteen kokemiseen ja tekemiseen myös kriisiaikoina, ja etenkin juuri silloin.

Vaikka hyväksymme sen, että jokaisella maalla tai alueella on omat erityiset olosuhteensa, yhteiskuntajärjestelmänsä ja huolenaiheensa, niin ASSITEJ pitää tätä manifestia yleismaailmallisena osoituksena toimista, joita tarvitsemme, jotta lapsemme ja nuoremme voivat kukoistaa taiteen parissa.

ASSITEJ suosittelee lasten ja nuoren ottamista mukaan yhteistyöhön ja kuuntelemaan heitä ja näin varmistamaan, että heidän mielipiteensä ja näkemyksensä otetaan huomioon kaikilla mahdollisilla tasoilla. (Artikla 12, YK, Lapsen oikeuksien sopimus)

- 1 ASSITEJ on teatterin sekä laajemmin nuorelle yleisölle suunnatun esittävän taiteen yhdistys, heijastaen näin monialaista kenttää.
- 2 Rohkaisemme kansallisia keskuksia muokkaamaan tässä dokumentissa käytettävää kieltä heidän omien kulttuuristen olosuhteidensa mukaiseksi. Esimerkiksi ilmaisu "lapset, joilla on kehityksellisiä haittoja" voidaan korvata ilmaisulla "kehitysvammaiset lapset" tai "erityisen tuen tarpeessa olevat lapset" riippuen siitä, mikä ilmaisu kyseisessä kulttuurissa on asianmukainen. Mikäli esteettömyydestä ja saavutettavuudesta herää erityisiä kysymyksiä, suosittelemme kansallisia keskuksia avaamaan dialogin IIAN (International Inclusive Arts Network) kanssa koskien saavutettavuuden ja esteettömyyden sanastoa.

1

Kutsumme kansalaiset

- 1.1** vaikuttamaan siihen, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ottaa osaa taiteeseen ja kulttuuriin sekä luoda yhteyksiä toisiinsa kaikkialla maailmassa;

- 1.2** rakentamaan yhteistyötä niiden taiteilijoiden ja organisaatioiden välille, jotka palvelevat erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria sekä heitä, jotka ovat muuten haavoittuvassa asemassa. Näin takaamme erilaisille ryhmille, kuten pakolaisille ja sairaalassa, hoito- ja lastenkodeissa oleville lapsille sekä rikoksia tehneille nuorille pääsyn taiteen pariin;

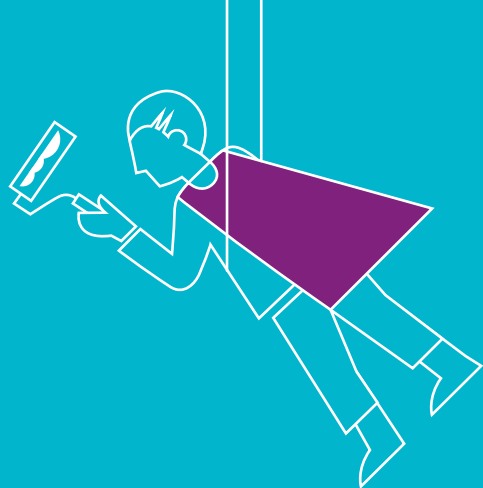
- 1.3** levittämään Manifestia eri yhteyksissä ja muokkaamaan sitä paikalliseen ympäristöön sopivaksi.

2

Kutsumme valtionhallintoa

- 2.1** edistämään lasten ja nuorten kokonaiskehitystä ja hyvinvointia taiteiden avulla kehittämällä poikkihallinnollisia yhteistyöstrategioita eri hallintoyksiköiden välille (mm. kulttuuri- ja opetus, ympäristö-, sosiaali- ja terveys-, valtionvarain-, elinkeino-, liikenne- ja viestintäministeriöt ja näiden alaiset yksiköt);

- 2.2** sitoutumaan poliittisiin linjauksiin, joissa lasten ja nuorten kulttuurioikeuksia pidetään keskeisinä yhteiskunnan hyvinvoinnin, toipumisen ja kestävyuden kannalta.

3

Kutsumme poliittisia puolueita

- 3.1** viittaamaan yksityiskohtaisesti ja selkeästi Lapsen oikeuksien yleissopimuksen artikloihin 13 ja 31 puolueiden omissa periaatejulistuksissa, poliittisissa ohjelmissa ja keskeisissä tavoitteissa;

- 3.2** luomaan artiklojen 13 ja 31 mukaisia pitkäaikaisia, johdonmukaisia ja saavutettavia toimintatapoja ja varmistamaan niille asianmukainen rahoitus;

- 3.3** suunnittelemaan koululaitoksille ohjeistus siitä, miten taideaineet tehdään saavutettaviksi ja otetaan osaksi opetussuunnitelmaa;

- 3.4** ottamaan lapset mukaan poliittiseen päätöksentekoon ja tavoiteohjelmien suunnitteluun.

4

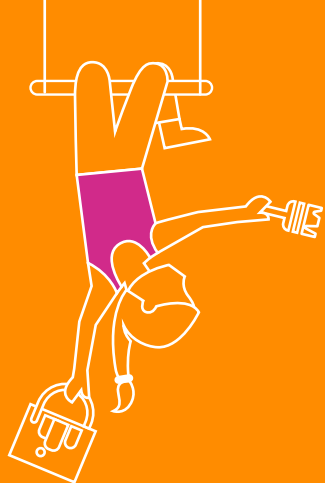
Kutsumme opetusministeriön ja varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen yksiköt

- 4.1** sisällyttämään opetussuunnitelmaan sen olennaisena osana läpi kouluajan luovan toiminnan, leikin ja taiteen, mukaan lukien esikoululaiset ja erityisen tuen tarpeessa olevat lapset;

- 4.2** varmistamaan, että taide on merkittävässä asemassa opettajien koulutuksessa;

- 4.3** pitämään huolta, että opettavien taiteilijoiden ja taiteen ammattilaisten ammattitaitoa arvostetaan ja hyödynnetään koulujen opinto-ohjelmassa;

- 4.4** poistamaan taloudelliset, sosiaaliset, alueelliset sekä muut mahdolliset esteet kulttuurielämyksien saavutettavuuden tieltä.

5

Kutsumme kulttuuri- ministeriön ja muut kulttuurin yksiköt

- 5.1 tarjoamaan johdonmukaista, riittävää ja pitkäjänteistä rahoitusta ja strategista tukea, jotta takaamme kaikkien lasten ja nuorten tasa-arvoisen ja kokonaisvaltaisen pääsyn taiteen pariin;
- 5.2 tukemaan lapsia ja nuoria osallistavien korkealaatuisten hankkeiden rahoitusta;
- 5.3 varmistamaan taidehankkeiden tasa-arvoisen palkkauksen riippumatta siitä, ovatko ne suunnattuja lapsille, nuorille vai aikuisille;
- 5.4 varmistamaan, että lapsille ja nuorille suunnatun taiteen rahoitus on sidoksissa alueen väestökehitykseen;
- 5.5 etsimään, tutkimaan ja välittämään tietoa kansainvälisistä taiteen tukiohjelmista, jotka ovat niin lapsille, nuorille ja heidän perheilleen suunnattuja kuin heidän kanssaan toteutettuja. Saattamaan kansalliset standardit askel askeleelta maailmanlaajuisesti parhaiden käytäntöjen tasalle.

6

Kutsumme paikalliset viranomaiset

- 6.1 arvostamaan taiteen merkitystä jokaisen paikalliseen yhteisöön kuuluvan lapsen ja nuoren elämässä;
- 6.2 varmistamaan resurssien, välineiden ja julkisten tilojen saavutettavuus, jotta lapset, nuoret ja heidän perheensä voivat osallistua taidetoimintaan;
- 6.3 rohkaisemaan ja tukemaan paikallisten koulujen ja taideorganisaatioiden välistä yhteistyötä.

7

Kutsumme taidesätiöt ja kulttuurirahastot

- 7.1 edistämään kulttuurisesti monimuotoisia ja saavutettavia teoksia tukiohjelmissaan;

- 7.2 takaamaan lapsille, nuorille ja heidän perheilleen suunnatuille teoksille yhtäläinen asema aikuiselle yleisölle suunnattujen teoksien kanssa;

- 7.3 kehittämään erityisiä tukiohjelmia 0–18-vuotiaille suunnatulle taiteelle;

- 7.4 huolehtimaan, että lapsille ja nuorille suunnattu taide on avainasemassa paikallisten viranomaisten kanssa tehtävässä yhteistyössä niin kansallisesti, alueellisesti kuin globaalisti;

- 7.5 tarjoamaan riittävä rahoitus lapsille, nuorille ja heidän perheilleen suunnatulle taiteelle suhteessa maan väestökehitykseen, jotta alueellinen epätasa-arvo vähenisi, taide olisi helposti saavutettavaa ja korkealaatuista ja lippujen hinnat edulliset.

8

Kutsumme taidealan organisaatiot ja instituutiot (teatterit yms.)

- 8.1 ylläpitämään lapsille ja nuorille suunnatussa toiminnassa mahdollisimman korkea taso;

- 8.2 nostamaan lapsille, nuorille ja heidän perheilleen suunnatut työt avainasemaan ohjelmistoja suunniteltaessa;

- 8.3 tekemään monipuolista ja vuorovaikutteista yhteistyötä päiväkotijä kouluyhteisöjen kanssa;

- 8.4 ottamaan lapset ja nuoret mukaan organisaatioiden hallitukseen tai muihin päätöksentekokoelimiin;

- 8.5 tekemään niin rakennuksista kuin ohjelmistoista saavutettavia lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

9

Kutsumme koulut ja varhaiskasvatuksen

- 9.1** hakemaan tukea ministeriöiltä ja muilta rahoittajilta taidekasvatuksen järjestämiseksi osana koulujen opinto-ohjelmaa;

- 9.2** varmistamaan, että lapsilla ja nuorilla on riittävästi aikaa leikkiä ja osallistua esteettömään luovaan toimintaan;

- 9.3** mahdollistamaan lasten ja nuorten osallistuminen monipuolisesti erilaisiin kulttuurielämyksiin;

- 9.4** rohkaisemaan vanhempia ja huoltajia arvostamaan lastensa saavutuksia ja kokemuksia taiteen saralla;

- 9.5** tekemään luovasta toiminnasta ja taiteesta olennainen osa opetussuunnitelman mukaista oppimista.

10

Kutsumme median

- 10.1** lisäämään lapsille, nuorille ja heidän perheilleen suunnatun taidekritiikin saamaa mediahuomiota kansallisessa lehdistössä;

- 10.2** tekemään lapsille, nuorille ja heidän perheelleen suunnatuista sisällöistä saavutettavia, korkealaatuisia ja kohderyhmän elämää, äidinkieltä ja kulttuurista monimuotoisuutta vastaavia;

- 10.3** tunnistamaan julkisen median erityinen vastuu lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

Aiomme ASSITEJNA

- 11.1** tehdä yhteistyötä ja käydä keskustelua konkreettisista toimista nuorelle yleisölle suunnatun taiteen tukemiseksi niin taiteen ammattilaisten kuin muissa merkittävässä asemassa olevien henkilöiden kanssa kansallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti;
-
- 11.2** kerätä parhaita käytäntöjä ja menestyksekkäitä yhteistyömalleja koulutuksen, taiteen ja hallinnon yhteistyöstä eri maissa;
-
- 11.3** tuoda selkeästi esille, miten taiteet, hyvinvointi ja mielenterveys ovat sidoksissa toisiinsa;
-
- 11.4** järjestää eri asiantuntijoiden kesken paneelikeskusteluja tutkiaksemme taiteen vaikutuksia mm. sosiaalisen kasvun, koulutuksen ja terveyden sektoreilla;
-
- 11.5** auttaa jäseniämme laatimaan aineistoja manifestin levittämiseksi;
-
- 11.6** tukea jäseniämme, jotta he voivat voimistaa tämän manifestin sanomaa ja edistää lasten ja nuorten oikeuksia ottaa osaa kulttuuriin ja taiteeseen.

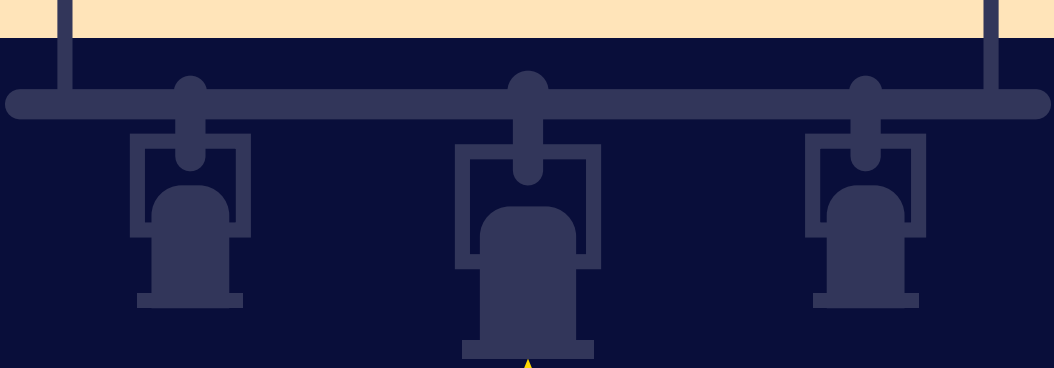
YK:n Lapsen oikeuksien sopimus

13 artikla

Lapsella on oikeus ilmaista vapaasti mielipiteensä. Tämä oikeus sisältää vapauden hakea, vastaanottaa ja levittää kaikenlaisia tietoja ja ajatuksia yli rajojen suullisessa, kirjallisessa, painetussa, taiteen tai missä tahansa muussa lapsen valitsemassa muodossa.

31 artikla

Sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin. Sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään ja kannustavat sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.

www.assitej-international.org